

Dziennik Urzędowy

ces. i król. Komendy obwodowej w Opocznie.

2. Rocznik. Część III.—Wydana i rozesłana dnia 10 marca 1916.

TREŚĆ: (44—71). **I. Dział ogólny.** Sprawy osobiste. 44) Najwyższe odznaczenie. **II. Dział administracyjny.** Gminne. 45) Roki. Sprawy wyznaniowe i prowadzenie stanu cywilnego. 46) Świadczenia, uprawniające do zawarcia małżeństwa.—Szkolnictwo. 47) Książeczki ludowe Towarzystwa Piotra Skargi.—Sprawy wojskowe. 48) Rozszerzenie dalszego terenu wojennego.—49) Ustalenie szkód wojennych.—Sprawy sanitarne.—50) Grzebowiska.—51) Wykazy chorób zakaźnych.—52) Wykazy zwierzęcych chorób zaraźliwych.—Sprawy dobroczynności publicznej. 53) Zasiłki dla rodzin żołnierzy rosyjskich.—54) Wymiar.—55) Dar.—Aproprowizacja. 56) Uwidacznianie cen sprzedawanych towarów.—57. Ceny wytyczne, względnie maksymalne.—58) Zakupno bydła na rzeź.—Górnictwo. 59) Zgłaszanie uprawnień górniczych.—Leśnictwo i ogrodnictwo. 60) Zakaz wywozu drzewa.—Zajęcia. 61) Zajęcie zboża, paszy i rzepek.—62) Zajęcie skór surowych i wyprawionych.—63) Ceny maksymalne skór garbowanych.—64) Ograniczenie posiadania gołębi.—Policyjne i polowanie. 65) Ruch graniczny.—66) Postanowienia wykonawcze: Osobowy i towarowy ruch graniczny.—67) Karanie przekroczeń policyjnych przez wójtów. Przeznaczenie grzywien.—68) Pisarstwo pokątne. **III. Dział: Skarbowość.** 69) Znaczki stemplowe. **IV. Dział: Sądownictwo.** 70) Ustanowienie kuratorów.—71) Listy gończe.

I. DZIAŁ OGÓLNY.

Sprawy osobiste.

44.

Najwyższe odznaczenie.

L. 2360/16.

Z Dziennika Rozporządzeń c. i k. Wojska № 21 z 1 lutego 1916.

Jego c. i k. Apostolska Mość w uznaniu znakomitego pełnienia służby na powierzonym szczególnym posterunku raczył nadać kapitanowi audytorowi Komendy obwodowej Dr. Fryderykowi Simakowi order krzyża kawalerskiego Franciszka Józefa na wstędze wojskowego krzyża zasługi.

II. DZIAŁ ADMINISTRACYJNY.

G m i n n e.

45.

R o k i.

L. 2673/16. 29. II. 1916.

W miesiącu marcu 1916 roku odbędą się następujące «Roki» (dni) urzędowe:

I.

W Opocznie mieście:

dnia 9 marca o godzinie 10 rano dla gmin: 1) Opoczno wieś, 2) Kuniczki, 3) Białaczów i 4) Stuzno.

II.

W Sławnie:

dnia 11 marca o godzinie 10 rano dla gmin: 5) Unewel, 6) Zajączków, 7) Radonia, 8) Owczary i 9) Janków.

III.

W Paradyżu:

dnia 14 marca o godzinie 10 rano dla gmin: 10) Wielka Wola, 11) Machory, 12) Niewierszyn, 13) Sworzyce i 14) Topolice.

IV.

W Drzewicy:

dnia 16 marca o godzinie 10 rano dla gmin: 15) Drzewica, 16) Kszczonów, 17) Studziana, 18) Ossa i 19) Klwów.

V.

W Przysusze:

dnia 18 marca o godzinie 10 rano dla gmin: 20) Przysucha, 21) Rusinów, 22) Goździków i 23) Skrzyńsko.

Na rokach tych urzędowych mają się jawić Wójtowie z pisarzami gminy oraz sołtysi.

Ponadto, ze względu, że na rokach tych omówione będą sprawy, interesujące ogół ludności, przeto należy zachęcić całą ludność, by na tych rokach, jawiła się jaknajliczniej.

Sprawy wyznaniowe i prowadzenie stanu cywilnego.

46.

Świadectwa upoważniające do zawarcia małżeństwa.

L. 9835/15. 24. II. 1916.

Osiedlonym w obrębie obszaru okupacyjnego osobom, starającym się o uzyskanie świadectwa, upoważniającego do zawarcia legalnego małżeństwa, podaję niniejszem do wiadomości, iż świadectwa takowe tylko w tym wypadku mogą być wystawione, jeżeli c. i k. Komenda obwodowa za pośrednictwem odpowiednich Urzędów parafialnych i gminnych przekona się, że:

- 1) osoby, mające zamiar wejść w stan małżeński, posiadają tutejsze prawo obywatelskie i
- 2) że w danym wypadku nie zachodzi żadna, rosyjską ustawą objęta, przeszkoda do zawarcia legalnego małżeństwa.

Przytem zaznacza się, że mężczyzna, posiadający tutejsze prawo obywatelstwa, przez zawarcie małżeństwa obywatelstwa swego nie traci i że stosownie do tego rodzina jego uzyskać może prawo obywatelstwa w Królestwie Polskiem.

Każde takie świadectwo potwierdzone być musi przez Generalnego Gubernatora w Lublinie.

Szkolnictwo.

47.

Książeczki ludowe «Towarzystwa im. Ks. Piotra Skargi».

L. 219/16/S. I. 21. II. 1916.

W myśl rozporządzenia c. i k. Generalnej Gubernii Wojskowej z dnia 9/II-1916 № 2889 zwraca się uwagę wszystkich Zarządów szkół na następujące dziełka, wydane nakładem «Towarzystwa im. ks. Piotra Skargi» w Krakowie, gdyż książeczki te nadają się szczególnie do bibliotek szkolnych i na nagrody pilności:

- 1) Barbara Zulińska: «Anioł Stróż» opowiadanie dla dzieci . . . . . po 4 K.
- 2) «Częstochowa» . . . . . „ 10 h.
- 3) Juliusz Zaleski: «Największy wróg ludzkości» . . . . . „ 20 h.
- 4) J. I. Kraszewski: «O pracy» . . . . . „ 30 h.
- 5) Tadeusz Zubrzycki: «Z górnych chwil». (Na polach Kirchholmu. Pod Częstochową. Odsiecz Wiednia.) . . . . . „ 10 h.
- 6) Adam Krechowiecki: «Święty jest», (Trzechsetna rocznica śmierci Ks. Piotra Skargi) . . . . . „ 30 h.
- 7) Dr. Mieczysław Gawlik: «Święty Jan Kanty» . . . . . „ 30 h.
- 8) Władysław Bołza. «Z chłopów król» . . . . . „ 30 h.
- 9) Dr. M. Gawlik. «O powstaniu styczniowym 1863 r.» . . . . „ 30 h.

Zamówienia za równoczesnem nadesłaniem gotówki przyjmuje Komenda obwodowa.

Sprawy wojskowe.

48.

Rozszerzenie dalszego terenu wojennego.

L. 2150/16. 23. II. 1916.

Według reskryptu Jeneralnej Gubernii wojskowej z dnia 30 stycznia 1916 M. A. Präs. № 933-1916, jako granica między bezpośrednim (bliższym), a dalszym terenem wojennym na terytorium, podlegającym okupacji austriackiej, ustanowiona została rzeka Bug (patrz Dz. urz. Rocznik I. Cz. V. № 95).

Wobec tego obwody Tomaszów, Hrubieszów i Chełm zostały z bezpośredniego terenu wyłączone, a wcielone do dalszego terenu wojennego.

Specyalne zarządzenia, odnoszące się do tych trzech obwodów, tracą swoją moc obowiązującą.

Co do legitymowania się obowiązują w tych obwodach wyłącznie zarządzenia Najwyższego Wodza z dnia 25-8-1915 № 35, Dz. rozporz. Polski (Dz. urz. Rocznik I. Cz. V. № 94).

49.

Ustalenie szkód wojennych.

L. 2154/16. 18/II-1916.

Celem oszacowania szkód wojennych zostały powołane do życia Komisje szacunkowe rolne, które przedsięwziętą ocenienie szkód wojennych we wszystkich gminach tutejszego obwodu i do których wszyscy interesowani zechcą się wprost zgłaszać ze swymi pretensjami.

Wobec tego odpada obecnie potrzeba zgłaszania się do Komendy obwodowej o szacowanie szkód wojennych.

Prezesem Komisji szacunkowej rolnej obwodowej jest Pan Feliks Libiszowski, właściciel dóbr Mroczków,—członkami zaś pp: Gustaw Bąkowski, właściciel dóbr Kraśnica, i Stefan Sobieszkański, właściciel dóbr Komorów.

Terytoryalny zakres działania i skład miejscowych Komisji szacunkowych ogłoszony będzie po ich ustaleniu przez obwodową rolną Komisję szacunkową.

Wszystkich pp. Wójtów i Sołtysów wzywam do ścisłego wypełniania żądań wspomnianych członków w sprawie oszacowania szkód i udzielania im wszelkiej potrzebnej w tym kierunku wydatnej pomocy.

Sprawy sanitarne.

50.

Grzebowiska.

L. 9054. 7. II. 1916.

Ze względów sanitarnych i weterynaryjno-policyjnych nakazuję Urzędowi gminnym, by po większych wsiach w tutejszym okręgu urządziły grzebowiska (ścierwiska) na grzebanie padłych lub zabitych z powodu chorób zaraźliwych zwierząt.

Grzebowisko ma być urządzone w następujący sposób:

1) Miejsce pod grzebowisko ma być obrane na gruncie nieprzepuszczalnym, suchym, dostępnym dla przywozu padlin,—zdala od zabudowań gospodarskich,—zdala od rzek, stawów i pastwisk.

2) Wielkość grzebowiska ma być zastosowana do ilości zwierząt domowych w danej gminie.

3) Grzebowisko należy okopać około 1 1/2 metra głębokim rowem, a z ziemi wybranej usypać wał 1 1/2 metra szeroki i 1 metr wysoki. Na wale ma być postawiony 2 metry wysoki parkan, a w razie braku desek, wysokie słupy z gęsto rozciągniętym dookoła drutem kolczastym.

4) Grzebowisko należy zaopatrzyć w bramę szeroką wjazdową, szczelnie zamykaną. Klucz od bramy ma być przechowywany w kancelarii gminnej.

5) Padłe zwierzęta ma się zakopywać w dole, głębokim na 2 metry, tuż obok siebie, w pewnym stałym porządku, a nie w różnych miejscach.

6) Do wywozu padlin należy przeznaczyć stale jeden wóz, zaopatrzony w dużą i obszerną drewnianą skrzynię z pokrywą, wewnątrz wybitą blachą.

7) Grzebowiska mają być urządzone w ciągu 4 tygodni, a o urządzeniu ich należy donieść c. i k. Komendzie obwodowej, podając dokładnie wieś i obrane miejsce.

8) W razie nieurządzenia grzebowiska w oznaczonym czasie, przeprowadzi się urządzenie grzebowiska z urzędu na koszt poszczególniej gminy.

9) W gminach, w których takie grzebowiska istnieją, ma się je tylko poprawić według danych wskazówek.

Na dwie lub trzy najbliższe wsie można urządzić jedno wspólne grzebowisko.

51.

Wykazy chorób zakaźnych.

WYKAZ TYGODNIOWY

chorób zakaźnych za czas od 12/XII 1915 do 8/I 1916.

Rodzaj choroby.	Miejscowość.	Pozostało chorych z poprzedniego okresu 11/XII 1915.	Przy- było.	Ubyło.	Pozo- staje.	U w a g a.
Tyfus brzuszny	Stok	1	—	1*	—	* wyzdrowiał
	Prymusowa Wola	3	—	3*	—	* wyzdrowiało
	Ostrożna	2	—	2*	—	* wyzdrowiało
	Żarnów	—	4	—	4	
	Studzianna	—	3	—	3	
	Wydrzyn	—	2	—	2	
	Pomyków	—	3	—	3	
	Podklasztor	—	2	—	2	
Ospa	Marysin	4	—	—	4	
	Zygmuntów	15	—	2*	13	* 2 umarło
	Skrzynno	3	—	—	3	
	Komorów	5	1	1*	5	* 1 umarł

od 9/I do 15/I 1916.

Rodzaj choroby.	Miejscowość.	Pozostało chorych z poprzedniego okresu 8/I 1916.	Przy- było.	Ubyło.	Pozo- staje.	U w a g a.
Tyfus brzuszny	Żarnów	4	—	—	4	
	Studzianna	3	—	—	3	
	Wydrzyn	2	1	—	3	
	Pomyków	3	—	—	3	
	Podklasztor	2	—	—	2	
Ospa	Marysin	4	—	1*	3	*1 wyzdrowiał
	Zygmuntów	13	—	2*	11	*2 wyzdrowiało
	Skrzynno	3	—	—	3	
	Komorów	5	—	1*	4	*1 wyzdrowiał
	Kozłowiec	—	4	—	4	

od 16/I do 22/I 1916.

Rodzaj choroby.	Miejscowość.	Pozostało chorych z poprzedniego okresu 15/I 1916.	Przy- było.	Ubyło.	Pozo- staje.	U w a g a.
Tyfus brzuszny	Żarnów	4	—	—	4	
	Studzianna	3	4	—	7	
	Wydrzyn	3	—	—	3	
	Pomyków	3	—	—	3	
	Podklasztor	2	1	—	3	
Ospa	Marysin	3	—	3*	—	*3 wyzdrowiało
	Zygmuntów	11	—	5*	6	*5 wyzdrowiało
	Skrzynno	3	2	2*	3	*2 wyzdrowiało
	Komorów	4	—	2*	2	*2 wyzdrowiało
	Kozłowiec	4	2	1*	5	*1 wyzdrowiał

od 22/I do 29/I 1916.

Rodzaj choroby.	Miejscowość.	Pozostało chorych z poprzedniego okresu 22/I 1916.	Przy- było.	Ubyło.	Pozo- staje.	U w a g a.
Tyfus brzuszny	Żarnów	4	—	2*	2	*2 wyzdrowiało
	Studzianna	7	2	3*	6	*3 wyzdrowiało
	Wydrzyn	3	1	—	4	
	Pomyków	3	—	2*	1	*2 wyzdrowiało
	Podklasztor	3	—	—	3	
	Skrzynno	—	3	—	3	
Ospa	Zygmuntów	6	—	2*	4	*2 wyzdrowiało
	Skrzynno	3	—	2*	1	*2 wyzdrowiało
	Komorów	2	—	—	2	
	Kozłowiec	5	1	1*	5	*1 wyzdrowiał
Dyfterya	Januszewice	—	1	1*	—	*1 umarł pomimo wstrzyknięcia serum dyfteryi
	Wygnanów	—	1	—	1	

L. 2064-16

od 29-I do 5-II 1916.

Rodzaj choroby.	Miejscowość.	Pozostało chorych z poprzedniego okresu 29/I 1916.	Przy- było.	Ubyło.	Pozo- staje.	U w a g a.
Tyfus brzuszny	Żarnów	2	—	2*	—	*1 umarł, 1 wyzdrowiał
	Studzianna	6	—	4*	2	*4 wyzdrowiało
	Wydrzyn	4	—	3*	1	*2 wyzdrowiało
	Pomyków	1	—	—	1	
	Skrzynno	3	2	—	5	
	Odrzywół	—	6	—	6	
Ospa	Zygmuntów	4	—	4*	—	*1 umarł, 3 wyzdrowiało
	Skrzynno	1	2	1*	2	*wyzdrowiał
	Komorów	2	1	2*	1	*wyzdrowiało
	Kozłowiec	5	—	—	5	
Dyfterya	Wygnanów	1	—	—	1	

od 6-II do 12-II 1916.

Rodzaj choroby.	Miejscowość.	Pozostało chorych z poprzedniego okresu 5/II 1916.	Przy- było.	Ubyło.	Pozo- staje.	U w a g a.
Tyfus brzuszny	Studzianna	2	—	*2	—	*wyzdrowiało
	Wydrzyn	1	—	*1	—	*wyzdrowiał
	Pomyków	1	—	*1	—	*wyzdrowiał
	Skrzynno	5	—	—	5	
	Odrzywół	6	1	—	7	
	Prymusowa Wola	—	12	—	12	
Ospa	Skrzynno	2	—	*2	—	*wyzdrowiało
	Komorów	1	—	*1	—	*wyzdrowiał
	Kozłowiec	5	—	—	5	
	Studzianna	—	8	—	8	

52.

Wykazy zwierzęcych chorób zaraźliwych.

W Y K A Z

zaraźliwych chorób zwierzęcych za czas od 1 do 15/I 1916.

Data skonstatowa- wania.	Nazwa zarazy.	Nazwa miejscowości i gminy.	Ilość za- powietrzo- nych obejść (domów).	Ilość chorych, podej- rzanych o zarażenie się zwierząt, padłych lub zabitych.	U w a g a.
22/XI 915	Parchy	miejscowość Żarnów gm. Topolice	dwa	2 konie zachorowało	
23/XI „	„	dwór „Starostwo“ gm. Opoczno	jedno	14 „ „	
2/XII „	„	gm. Przysucha	jedno	2 „ „	
21/XII „	„	dwór gm. Zajączków	jedno	9 „ „	
9/XII „	Pryszczyca (jaszczur)	dwór Januszewice gm. Opoczno	jedno	20 krów „	
7/I 1916	„	miejscowość Dąbrowa gm. Radonia	jedno	1 koń „	
8/I „	„	miejscowość Jastrząb gm. Goździków	trzy	7 „ „	
8/I „	„	miejscowość Gielniów gm. Goździków	jedno	1 „ „	

od 16 do 31 stycznia 1916

Data skonstatowania.	Nazwa zarazy.	Nazwa miejscowości i gminy.	Ilość zapowietrzonych obejść (domów).	Ilość chorych, podejrzanych o zarażenie się zwierząt, padłych lub zabitych.	U w a g a.
22/XI 915	Parchy	miejsowość Żarnów gm. Topolica	dwa	2 konie chore	
23/XI „	„	dwór „Starostwo“ gm. Opoczno	jeden	14 „ „	
2/XII „	„	gmina Przysucha	jeden	2 „ „	
21/XII „	„	dwór gm. Zajączków	jeden	9 „ „	
9/XII „	Pryszczycza (jaszczur)	dwór Januszewice gm. Opoczno	jeden	15 krów „	Transport z Lublina
7/I 916	Parchy	miejsowość Dąbrowa gm. Radonia	jeden	1 koń „	
8/I „	„	miejsowość Jastrząb gm. Goździków	trzy	7 „ „	
8/I „	„	miejsowość Gielniów gm. Goździków	jeden	1 „ „	
19/I „	Nosaczna	miejsowość Józefów gm. Janków	jeden	1 koń padł	

od 1 do 15 lutego 1916.

Data skonstatowania.	Nazwa zarazy.	Nazwa miejscowości i gminy.	Ilość zapowietrzonych obejść (domów).	Ilość chorych, podejrzanych o zarażenie się zwierząt, padłych lub zabitych.	U w a g a.
22-IX 915	Parchy	miejsowość Żarnów gmina Topolica	dwa	2 chore konie	
23-XI „	„	dwór Starostwo gm. Opoczno	jedno	14 „ „	
2-XII „	„	gm. Przysucha	jedno	2 „ „	
21-XII „	„	dwór Zajączków gm. Zajączków	jedno	9 „ „	
7-I 916	„	miejsowość Dąbrowa gmina Radonia	jedno	1 „ „	
8-I „	„	miejsowość Jastrząb gmina Goździków	jedno	7 „ „	
8-I „	„	miejsowość Gielniów gmina Goździków	jedno	1 „ „	
7-II „	„	dwór Sady gmina Rusinów	jedno	3 „ „	
7-II „	„	dwór Wola Węcierzowa gmina Rusinów	jedno	2 „ „	
9-II „	Nosaczna	miejsowość Grębenice gmina Machory	jedno	2 zabite konie	

Sprawy dobroczynności publicznej.

53.

Zasiłki dla rodzin żołnierzy rosyjskich.

L. 11167-15. 7. I. 1916.

A. Ogólne postanowienia.

Zasiłki dla rodzin żołnierzy rosyjskich, o ile rodziny te znajdują się rzeczywiście w biedzie, wypłacane będą według zasad rosyjskich postanowień.

B. Wyciąg z ustawy rosyjskiej pensyjnej z r. 1896 w brzmieniu z r. 1912 (Zbiór ustaw, T. III. Uzupełnienie z r. 1912)

§ 866. Prawo do zasiłków po myśli § 807, p. 3, mają członkowie rodzin następujących żołnierzy (niżnich czynów):

- 1) tych, którzy w czasie mobilizacji powołani zostali do czynnej służby,
- 2) tych, którzy wskutek mobilizacji zostali dłużej zatrzymani w czynnej służbie, a to od dnia, w którym byliby zwolnieni, gdyby nie wybuchła wojna,
- 3) tych, którzy w czasie mobilizacji wstąpili do wojska, jako ochotnicy, od dnia wstąpienia do wojska,
- 4) pospolitaków (opółczenców), którzy wstąpili do służby wojskowej, od dnia odejścia do wojska,
- 5) tych, którzy wstąpili do drużyn wojennych, utworzonych na rozkaz komendanta armii, od dnia rozpoczęcia służby.

Rodziny tych zmobilizowanych żołnierzy i pospolitaków, którzy z powodu ran, choroby, niezdolności do czynnej służby zostali zwolnieni, pobierają zasiłki również i po powrocie tych żołnierzy (pospolitaków) ze służby, lecz jedynie aż do czasu, ustalonego w § 885, pp. 2 i 3.

§ 867. Z pomiędzy osób powyższych rodzin otrzymują zasiłki:

- 1) żona ślubna i ślubne dzieci,
- 2) ojciec, matka, dziadek, babka, bracia i siostry żołnierza (pospolitaka), o ile byli oni przez jego pracę utrzymywani.

§ 870. Zdolni do pracy synowie i córki, którzy ukończyli lat 16, oraz córki zamężne nie mają prawa do zasiłków.

W razie wykazanej niezdolności do pracy, zatrzymują osoby te, z wyjątkiem córek zamężnych, prawo do zasiłków nawet po ukończeniu powyższego wieku.

§ 885. Prawo do zasiłków trwa:

- 1) aż do uwolnienia ze służby żołnierza (pospolitaka), obowiązane do utrzymania rodziny,
- 2) aż do ustanowienia pensji państwowej dla żołnierza (pospolitaka), który powrócił do domu, jako niezdolny do pracy, względnie dla wdowy lub sieroty po żołnierzu (pospolitaku), który padł, zmarł, lub zaginął bez wieści,
- 3) we wszystkich innych wypadkach, nie dłużej jednak, aniżeli rok po najwyższym obwieszczeniu o powrocie do stosunków pokojowych, albo po rozpuszczeniu dotyczącego oddziału wojska, względnie po rozwiązaniu pospolitego ruszenia lub drużyn wojennych.

C. Wysokość zasiłków.

Najwyższy wymiar zasiłku po myśli §§ 869, 871 i 872 powyższej ustawy ustanawia się dla obwodu Opoczyńskiego w wysokości miesięcznej na głowę 15 Kor.,—dla dzieci poniżej lat 5 —połowę, t. j. 7 K. 50 halerzy.

D. Wypełnianie i wnoszenie podań.

Podania o zasiłki winny być pisane na drukowanych blankietach, które otrzymać można bezpłatnie w urzędach gminnych i w Ekspedycie Komendy obwodowej.

Celem skrócenia postępowania, prośby należy nadsyłać całymi gminami i to nie do Komendy obwodowej, lecz do przynależnego Posterunku Żandarmerji (również i mieszkańcy m. Opoczna).

E. Wypłata zasiłków.

Zasiłki wypłacane będą miesięcznie z góry, za czas od 1 grudnia 1915 poczynawszy, a to w Kasie c. i k. Komendy obwodowej za kwitem na przepisany blankiecie przy równoczesnem okazaniu asygnaty.

Jeżeli dotycząca rodzina znajduje się tylko w częściowej biedzie, w takim razie zasiłek ten będzie przyznawany w odpowiednio niższym wymiarze.

Kwity te mają być poświadczone przez Naczelnika gminy, a nadto przy osobach wyznania rzymsko-katolickiego i religii izraelickiej—przez przynależnego Duszpasterza.

Należytości wypłacać się będzie okazicielowi kwitu, niema zatem koniecznej potrzeby osobistego przychodzenia do Opoczna.

Blankiety kwitów otrzymać można bezpłatnie w Urzędach gminnych i w Ekspedycie Komendy obwodowej.

F. Wolność podań i kwitów od należytości stemplowej.

Podania o te zasiłki i kwity są wolne od należytości stemplowej.

G. Nieprzenośność zasiłków.

Zasiłków tych (kwitów) nie wolno odstępywać t. j. sprzedawać, darować lub zastawiać,—nie można też prowadzić na nie egzekucyi.

H. Postanowienia karne.

Wszelkie przekroczenia niniejszego rozporządzenia, w szczególności świadome niezgodne z prawdą wypełnienie podania lub kwitu, o ile nie będzie podpadać surowszym przepisom, karane będzie grzywną do 2000 Kor. lub aresztem do 6 miesięcy, a nadto przy okolicznościach obciążających odmówieniem zasiłku.

Za prawdziwość zapodań w prośbach i kwitach czynię osobiście odpowiedzialnymi tak Duszpasterzy jak nie mniej Wójtów i Pisarzy gminnych*).

54.

W y m i a r.

L. 2487/16. 14. II. 1916.

W ślad tutejszego obwieszczenia z dnia 7 stycznia 1916 roku L. 11167/15 zawiadamia się że, według reskryptu c. i k. Generalnego Wojskowego Gubernium z dnia 7 lutego 1916 № 5052 zasiłek dla rodzin żołnierzy rosyjskich nie może na familię przekraczać miesięcznie kwoty 30 Koron.

55.

D a r.

L. 2360-16.

C. i k. Kapitan audytor Dr. Fryderyk Simak, kierownik Sądu wojskowego w Opocznie z okazji nadania mu kawalerskiego krzyża orderu Franciszka Józefa złożył w Komendzie obwodowej kwotę 200 K na cele dobroczynne.

Odpowiednio do życzenia kapitana Simaka przeznaczyłem kwotę powyższą na rzecz ubogich miasta Opoczna, a to w połowie na rzecz chrześcian, a w połowie na rzecz izraelitów.

Rozdział między biednych nastąpi za pośrednictwem lokalnego Komitetu ratunkowego.

A p r o w i z a c y a.

56.

Uwidacznianie cen sprzedawanych towarów.

L. 2447-16. 17. II. 1916.

Na skutek rozporządzenia c. i k. Jeneralnego Gubernatorstwa Wojskowego z dnia 2 lutego 1916 roku, Präs. № 1400/1916, zarządzam co następuje:

Ażeby móżd przeciwdziałać tajemnemu wyzyskowi z powodu bezprawnego i samowolnego podnoszenia cen za artykuły spożywcze, mają wszyscy handlarze i kupcy, sprzedający, w tem obwieszczeniu bliżej oznaczone, środki spożywcze oraz inne towary codziennej potrzeby, bezzwłocznie uwidocznic ceny sprzedawanych towarów w miejscu przystępnem dla kupujących w sklepie albo na placu targowym, na towarze, albo też w miejscu widocznym (okno wystawowe, drzwi wchodowe, stół sklepowy) dobrze czytelnem pismem stosownie do jakości i ilości danego towaru.

Ilości towarów mają być podane w przyjętych tutaj wagach rosyjskich, ceny natomiast mają być wymienione w koronach.

Przymus uwidaczniania cen odnosi się do następujących towarów;

Mięso wszelkiego rodzaju świeże i konserwowane, słonina, smalec, kiełbasa, świeże ryby, śledzie, mąka, grysik, krupy jęczmienne, kasza hreczana, proso, chleb, fasola, groch, ryż, mleko, masło, ser, twaróg, jaja, olej jadalny, ocet, tłuszcz roślinny, sól, kawa, herbata, cukier; jarzyny, jak: kapusta, buraki; świeże owoce, jak: jabłka;—ponadto drzewo opałowe i węgiel, nafta, spirytus do palenia, zwyczajne świece, mydło i zapalki.

Sklepy, których posiadacze w przeciągu ośmiu dni od niniejszego obwieszczenia nie zastosują się do tego rozporządzenia, zostaną zamknięte, a to w mieście Opocznie przez Pana c. i k. Komisarza rządowego, zaś w obwodzie poza miastem Opoczniem—przez c. i k. Żandarmeryę.

*) Za poświadczenia nie należy się żadna należytość.

Ceny wytyczne względnie maksymalne.

L. 2447 I-16.

Na skutek rozporządzenia c. i k. Jeneralnego Gubernatorstwa Wojskowego z dnia 2 lutego 1916 roku, Präs. № 1400, zarządza się co następuje:

I. Ceny wytyczne, względnie maksymalne.

Dla wymienionych poniżej towarów wyznacza się na czas od 1 do 31 marca 1916 roku następujące ceny wytyczne względnie maksymalne:

Grupa towarów.	T O W A R.	Hurtownie:			Detalicznie:		
		Waga ros.	K.	h.	Waga ros.	K.	h.
Mięso, wędliny, tłuszcze i kieł- basy.	Mięso wołowe z kośćmi				1 funt	1	00
	Mięso wołowe bez kości				1 „	1	20
	Polędwica				1 „	1	30
	Cielęcina				1 „	0	90
	Baranina				1 „	0	80
	Wieprzowina				1 „	1	60
	Wędzonka				1 „	2	40
	Ślonina surowa				1 „	2	40
	Ślonina suszona				1 „	2	50
	Smalec wieprzowy				1 „	2	80
	Łój				1 „	1	20
	Kiełbasa zwyczajna				1 „	2	00
	Kiełbasa krakowska				1 „	2	40
D r ó b.	Gęsi				1 szt.	6	00
	Kaczki				1 funt	1	00
	Kury				1 „	0	90
Artykuły mączne, kasze i chleb.	Przednia mąka pszenna (t. A.)	1 q.	58	10	1 kg.	0	64*
	Mąka pszenna kuchenna (t. B.)	1 q.	40	10	1 „	0	46*
	Mąka żytnia chlebową (t. C.)	1 q.	39	48	1 „	0	45*
	Pęczak gruby				1 funt	0	30
	Pęczak średni				1 „	0	30
	Kasza jaglana				1 „	0	40
	Kasza hreczana				1 „	0	50
Artykuły strącz- kowe.	Chleb mieszany				1 „	0	38
	Groch (cały)				1 funt	0	40
	Groch (łupany)				1 „	0	50
Mleko, nabiał i jaja.	Fasola				1 „	0	50
	Mleko niezbierane				1 litr	0	30
	Masło				1 funt	2	00
Towary kolonialne i korzenne.	Jaja (świeże)				1 szt.	0	07
	Kawa palona				1 funt	3	50
	Cukier w głowach				1 „	0	70
	Cukier w kostkach	100 kg.	132	00	1 „	0	60
	Cukier - kryształ	100 „	132	00	1 „	0	60
	Cukier - mączka	100 „	124	00	1 „	0	56
	Herbata				1 „	6	00
	Kakao				1 „	5	00
	Sól kuchenna				1 „	0	11

Grupa towarów.	T O W A R.	Hurtownie:			Detalicznie:		
		Waga ros.	K.	h.	Waga ros.	K.	h.
Towary kolonialne i korzenne.	Sól stołowa				1 funt	0	12
	Pieprz				1 „	2	50
	Kminek				1 „	0	80
	Olej jadalny				1 „	0	90
	Ocet				1 litr	0	60
Jarzyny.	Ziemniaki	1 Korzec	4	50	1 funt	0	02
	Marchew				1 „	0	16
	Buraki				1 „	0	10
	Cebula				1 „	0	40
	Czosnek				1 „	2	40
	Chrzan				1 „	0	20
Owoce.	Jabłka				1 funt	0	40
	Sliwki suszone				1 „	1	00
	Powidła				1 „	1	50
Napoje.	Piwo				1 litr	0	80
	Wódka				1 „	8	00
	Rum				1 „	7	00
	Woda sodowa				1 „	0	40
Bydło do bicia.	Woły				1 funt	0	50
	Byki				1 „	0	46
	Krowy				1 „	0	46
	Jałówki				1 „	0	42
	Ćwieża				1 „	0	42
	Swinie				1 „	1	20
	Owce				1 „	0	40
Artykuły pastewne.	Siano nieprasowane	1 q.	9	00**			
	Siano prasowane	1 „	10	00**			
	Słoma nieprasowana	1 „	4	00**			
	Słoma prasowana	1 „	5	00**			
	Buraki pastewne	1 „	2	00**			
	Makuchy	1 „	20	00**			
	Koński zab	1 „	35	00**			
	Wyka	1 „	35	00**			
Mydło, artykuły do palenia, świe- cenia i czyszczenia.	Drzewo opałowe twarde	1 pud.	0	80			
	Drzewo opałowe miękkie	1 „	0	80			
	Węgiel kamienny	1 „	0	80			
	Koks	1 „	1	80			
	Nafta				1 kwar.	0	60
	Spirytus do palenia				1 litr	1	20
	Zapałki				1 paczk.	0	04
	Świece zwyczajne st. . . .				1 funt	1	60
	Mydło zwyczajne				1 „	2	20
	Soda				1 „	0	30
	Mydło zwyczajne do prania				1 „	1	60

UWAGA. *) Monopol (Cena maksymalna monopolowa **) Cena nabywcza.

Kalkulacja cen przeprowadzona jest w walucie Koronowej, wobec czego każda zaofiarowana zapłata za towar w Koronach musi być przyjętą.

Sprzedawcy, wzbraniający się od przyjęcia takiej zapłaty, będą surowo karani.

Wyznaczone powyżej ceny, o ile nie są oznaczone jako ceny maksymalne, należy uważać za ceny wytyczne.

Ceny wytyczne mają za zadanie dać sprzedającym i kupującym ogólne wskazówki na stosowność tworzenia cen.

Przekroczenia wyznaczonych cen wytycznych może tylko wówczas nastąpić, jeżeli sprzedający będzie w stanie wykazać się, że posiada realną (rzeczywistą) podstawę do takiego przekroczenia cen.

Sprzedawcy nie są jednak wcale uprawnieni do żądania pełnych cen wytycznych w tych wypadkach (zmiana koniunktury handlowej i t.p.), w których ceny te wobec kosztu nabycia towaru oraz kosztu administracji były niestosunkowo wysokie, a więc nadmiernie wygórowane.

Żądanie pełnych cen wytycznych w tych wypadkach, w których ceny te wobec kosztu nabycia towaru oraz kosztu administracji są niestosunkowo wysokie, następnie przekroczenie wyznaczonych cen wytycznych bez żadnej realnej podstawy, oraz każde przekroczenie ogłoszonych cen maksymalnych, będzie karane w myśl rozporządzenia Naczelnego Wodza Armii z dnia 15 września 1915 roku, Dziennik rozporządzeń dla Polski, Cz. IX, № 38, jako podnoszenie cen celem wyzysku.

Ustanowione w tem obwieszczeniu ceny maksymalne nie mogą być pod żadnym warunkiem przekroczone.

II. Współdziałanie ludności.

Niniejszem wzywam ludność do współdziałania w zwalczaniu wyzysku przez podnoszenie cen.

Każdy obowiązany jest zrobić bezzwłocznie doniesienie o wszelkiem nadużyciu z powodu podnoszenia cen, a to poza miastem Opocznem do rąk Wójta gminy, względnie posterunku Żandarmerji, zaś w mieście Opocznie stale urzędującej Komisji Apropowizacyjnej do rąk c. i k. Komisarza rządowego.

Karani będą nietylko ci, którzy dopuszczają się nadużyć z powodu podnoszenia cen, ale także i ci, którzy sami płacą albo ofiarują niezwykle wysokie ceny za niezbędne artykuły codziennej potrzeby, albo też tolerują czyli pozwalają na szerzenie się takich nadużyć przez to, że winnych Władzy nie wskażą.

III. Zakupno dla wojsk i zakładów wojskowych.

Jako najwyższą granicę cen dla zakupów dla wojska i wojskowych zakładów ustanawia się począwszy od 1 marca 1916 roku, ogłoszone tem obwieszczeniem ceny wytyczne względnie maksymalne.

Dotychczas ogłoszone ceny, jako ceny maksymalne, za zajęte i zarekwirowane artykuły (np. słód, rzepak i t. d.) należy uważać tylko jako ceny przyjęcia dla administracji wojskowej i w przyszłości nie będą nazywane cenami maksymalnemi, lecz cenami «przyjęcia».

Obwieszczenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 marca 1916 roku.

Z dniem tym tracą moc prawną wszelkie obwieszczenia, wydane przez tutejszą Komendę obwodową w sprawie cen maksymalnych, z wyjątkiem obwieszczenia z dnia 24 listopada 1915 r. L. 8474 o cenach monopolowych za zboże i mąkę.

58.

Zakupno bydła na rzeź.

L. 1422/16. 17. II. 1916.

Według zarządzenia Generalnego Wojskowego Gubernium z dnia 21 stycznia 1916 roku № 543, celem aprowizacji biedniejszych obwodów przemysłowych i większych miast zezwala się handlarzom lub rzeźnikom zakupywać na rzeź bydło rogate w innych obwodach obszaru okupowanego, o ile ze względów policyjno-weterynaryjnych nie zarządzoano zamknięcia dla wywozu bydła poszczególnych terytori.

Interesanci. chcący zakupywać bydło rogate, muszą się wystarać w Komendzie obwodowej

tego obwodu, dla którego aprowizacyi bydło ma być zakupione, o certyfikat zakupna, w którym podane będzie imię i nazwisko kupującego oraz ilość mających się zakupić sztuk.

Kupiec certyfikat taki ma przedłożyć do widymowania w tej Komendzie obwodowej, w której obszarze chce zakupić bydło. Zakupno bydła może nastąpić po zawidymowaniu certyfikatu, a odpęd bydła z obwodu zakupu winien być zgłoszony w Komendzie obwodowej, w której obszarze bydło zakupiono.

G ó r n i c t w o.

59.

Zgłaszanie uprawnień górniczych.

Res. № 292-16. 28-II-1916.

W Dzienniku Rozporządzeń c. i k. Zarządu wojskowego w Polsce zostało ogłoszone rozporządzenie Naczelnego Wodza Armii z dnia 12 lutego 1916, dotyczące zgłaszania uprawnień górniczych i zabezpieczenia opłat górniczych.

Zwraca się uwagę na to rozporządzenie z nadmienieniem, że wszelkie, do c. i k. wojskowego Urzędu górniczego w Dąbrowie wystosowane, doniesienia o dokonanej odkrywce i podania o udzielenie uprawnień górniczych pozostają na razie bez odpowiedzi.

Łeśnictwo i ogrodnictwo.

60.

Zakaz wywozu drzewa do niemieckiego terenu okupacyjnego.

L. 10791-15. 26 II 1916.

W ślad tutejszego ogłoszenia L. 1269 (Dziennik urzędowy, rocznik I, Cz. IV, № 68) przypomina się z całym naciskiem, że wszelki wywóz drzewa, tak materyałowego jak i opałowego z austriackiego do niemieckiego obszaru okupacyjnego jest zakazany.

Kto drzewo posiada ma je zużytkować w c. i k. obszarze okupacyjnym.

Gdyby dla poszczególnych gatunków drzewa miało nie być na miejscu odbiorców, w takim razie należy o tem donieść Komendzie obwodowej przy podaniu gatunku, ilości (m³, względnie mp.). ceny loco stacya kolejowa i t. d.

Pod powyższy zakaz wywozu nie podpada pochodząca z lasów nadgranicznych karpina (pniaki), jak niemniej gałęzie, uzyskane przy czyszczeniu lasów, względnie nałamane przez okiść i burze.

Dla innego drzewa, aniżeli to wyżej podano, w wypadkach zasługujących na szczególniejsze uwzględnienie, a w których pozwolenie na wywóz dopuszczalne byłoby bez uszczerbku tutejszych interesów, może być udzielone pozwolenie na wywóz.

Dotyczące prośby należy wносить do Komendy obwodowej.

Z a j ę c i a.

61.

Zajęcie zboża, paszy i rzepaku.

Postanowienia wykonawcze. (Dz. urz. Rocz. I. cz. III. № 42 i 43., Cz. IV. № 65., Cz. V. № 86., Cz. VI. № 126., Rocz. II. Cz. I. № 10).

L. 923-16. 30. I. 1916.

Na skutek rozporządzenia Jeneralnego Gubernatorstwa wojskowego № 2711/916 zarządza się, co następuje:

Wszystkie zapasy zboża (pszenica, żyto, owies, jęczmień), następnie siano, koniczyna i rzepek, które w czasie ostatniego, urzędownie przez organy c. i k. Komendy obwodowej w Opocznie (żandarmów i strażników skarbowych) sporządzonego wykazu zapasów zostały spisane, należy uważać, jako zajęte na rzecz c. i k. Administracji wojskowej.

Zajęte powyżej zapasy mogą być sprzedawane tylko do wojskowego magazynu monopolowego przy c. i k. Komendzie obwodowej w Opocznie, oraz dla celów aprowizacyjnych do p. p.: Stefana Janasa w Opocznie, Zygmunta hr. Platerra w Białaczowie, Władysława Krasowskiego w Drzewicy i Feliksa Konopackiego w Pile.

Na wypadek sprzedaży ma się odnośny rolnik wykazać, ile i dla kogo sprzedał ze spisanych powyżej zapasów.

Dla własnego użytku dla wyżywienia wolno użytkować dla jednej osoby nie więcej jak 250 gramów zboża (żyta, pszenicy) dziennie, czyli w takiej mierze, że dla każdej osoby pół korca zboża do nowych zbiorów wystarczyć musi.

Z karmieniem koni owsem należy w ten sposób postępować, że na każdego konia trzy korce owsa aż do nowych zbiorów wystarczyć musi.

Niniejszem wzywa się ludność już obecnie, ażeby nadwyżki w zapasach pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa, siana i koniczyny, spisane komisyjnie, odstawiła bezzwłocznie do magazynu monopolowego c. i k. Komendy obwodowej w Opocznie, gdzie będą zakupione i bezzwłocznie zapłacone.

Ukrywanie spisanych zapasów oraz użytkowanie ich w większej mierze, aniżeli to jest przewidziane, będzie ścigane karami pieniężnymi i aresztem.

W sprawie przymusowej odstawy spisanych zapasów wydane zostanie w krótkim czasie nowe rozporządzenie. Leży przeto w interesie ludności natychmiast rozpocząć z dobrowolną odstawą zbywających zapasów do magazynu monopolowego w Opocznie.

62.

Zajęcie skór surowych i wyprawionych.

L. 2232/16. 13. II. 1916.

Postanowienia wykonawcze. (Dz. urz. Roczn. II. Cz. I. № 11 i 12).

Na skutek rozporządzeń c. i k. Jeneralnego Wojskowego Gubernatorstwa z dnia 2 lutego 1916 roku № 1616/I/16 i z dnia 4 lutego 1916 roku № 311/I/16 podaję do ogólnej wiadomości:

1. Zwracam uwagę na:

a) tutejsze obwieszczenie z dnia 8/12-1915 L. 9651, na skutek którego wszystkie skóry surowe, znajdujące się w posiadaniu handlarzy, rzeźników i innych przechowawców, mają być 1 i 16 każdego miesiąca zgłoszone pisemnie w tutejszej c. i k. Komendzie obwodowej z dokładnym podaniem rodzaju, ilości i gatunku,

b) tutejsze obwieszczenie z dnia 21/12-1915 L. 9853, na podstawie którego wszystkie zapasy skór wyrobionych lub też w wyprawie się znajdujących mają być każdej niedzieli zgłaszane pisemnie w tutejszej c. i k. Komendzie obwodowej.

II. Niezgłoszenie, niezgodne z prawdą zgłoszenie lub też sprzedaż skór surowych lub wyrobionych osobom, urzędownie do tego nieuprawnionym, będzie bezzwłocznie karane, zaś towar skonfiskowany.

Odpowiednie druki mogą być zawsze nabyte bezpłatnie w c. i k. Komendzie obwodowej w Opocznie.

III. Ostrzegam wszystkich handlarzy przed wywożeniem z obwodu skór wyprawionych lub skór surowych, ponieważ sprawców będę surowo karać.

IV. Przypominam, że każda osoba cywilna, która wskaże tutejszej c. i k. Komendzie obwodowej ukryte zapasy skóry wyprawionej lub surowej lub też odkryje handlarza, wyprowadzającego te towary z obwodu, otrzyma w gotówce wypłaconą premię w wysokości 100% wartości odkrytego towaru.

V. Podaje się do wiadomości posiadaczy skór, że w tutejszym c. i k. magazynie wojskowym (Fassungsstelle) mogą kupować sól denaturowaną we własnych workach po cenie 12 hal. za 1 kg.

Sól ta może być używaną tylko do konserwowania zajętych skór surowych. Gromadzenie soli dla celów handlowych będzie karane.

63.

Ceny maksymalne skór garbowanych na sposób dębowy i skombinowany.

L. 2709 do L. I 1011 z 1916 c. i k. Generał-Gubernatorstwa.

A, Skóry krowie i cielęce.

G A T U N E K			Cena za 1 kg.		
			Koron	Halerzy	
Blanki (także kipsy) w całości lub w połów- kach	poniżej 4 mm. grubości	na biało	12	40	
		na czarno	10	40	
	4 do 5 mm. gruba	na biało	12	—	
		na czarno	10	—	
Skóry brandzlowe (do 3 mm. grubości *)	w całości lub w połówkach ze skór krowich, cielęcych kipsy i bittlingi		11	20	
	z karków lub odpadków		10	40	
SKÓRY WIERZCHNIE	ze skór cielęcych		białe	18	—
			czarne gładkie	17	—
			czarne groszkowane	16	—
	ze skór krowich kipsów i bittlingów	poniżej 1 ⁵ / ₂ mm. grubości	białe	15	20
			czarne gładkie	14	40
			czarne groszkowaue	13	60
		od 1 ⁵ / ₂ do 2 ⁵ / ₂ mm. grubości	białe	14	40
			czarne gładkie	13	60
			czarne groszkowane	12	80
		ponad 2 ⁵ / ₂ mm. grubości	białe	13	20
			czarne gładkie	12	40
		Skóry podeszwiane (nie z byków i bawołów)	Waszledry	w połówkach lub w całości	8
krupony	10			10	
karki	7			85	
odpadki	6			70	
Zalledry	w połówkach lub w całości		9	60	
	krupony		11	50	
	karki		8	—	
	odpadki		7	20	

*) Miarodajną jest grubość przy zwykłym sposobie mierzenia, to jest 10 cm. od linii cięcia, a mianowicie w środku długości grzbietu, względnie brzucha (karki i odpadki).

Skóry podeszwiane z byków i bawołów.

a) Z byków przy wszystkich sposobach garbowania:		
w połówkach o	0.50	} koron
krupony, karki i odpadki o	1.00	
b) z bawołów przy wszystkich sposobach garbowania:		} taniej
połówki, krupony, karki i odpadki o	2.00	

za 1 kg.

B. Skóry końskie.

Brandzole w całości za kg. w koronach i halerzach	9	60
Karki końskie " " " " " "	10	55
Szyldy końskie " " " " " "	8	65

C. Wspólne postanowienia.

1. Wyżej wymienione ceny maksymalne płaci się tylko za skórę najlepszego garbowania i wyrobu ze skór, bez lub prawie bez cięcia, bez śnieci i pędraków, albo najwyżej z pojedynczymi, ale zrosniętymi pędrakami.

Za obciążony lub mniej wartościowy towar płaci się odpowiednio niższe ceny.

Umowy nie odpowiadające tym przepisom na niekorzyść kupującego są nieważne.

2. Maksymalne ceny, które zarazem uwzględniają kosztą będącego w zwyczaju opakowania lub zawiązania i wysyłki aż do stacji załadowania, obowiązują sprzedawców skóry.

3. Przy handlu hurtowym, to jest w rozumieniu niniejszego rozporządzenia w obcowaniu firm handlujących skórą z odsprzedającymi, z wielkimi przemysłowcami, przerabiającymi skórę lub ze stowarzyszeniami przemysłowców, przerabiających skórę na małą skalę, można do cen maksymalnych doliczyć dodatek do 30%. Ceny te zawierają także kosztą będącego w zwyczaju opakowania lub zawiązania i wysyłki towaru aż do stacji załadowania.

4. Przy drobnym handlu wolno do pod A i B wymienionych cen maksymalnych żądać dodatku do 10%.

5. Przy drobiazgowej sprzedaży ciętej skóry (wycięcie skóry) nie wolno żądać wyższych cen nad te, które się okazują jako należne na podstawie wyżej oznaczonych cen maksymalnych przy uwzględnieniu dotychczas w zwyczaju będącego sposobu obliczania cen za poszczególne części ciętej skóry.

6. Wymienione rodzaje skór wolno sprzedawać li tylko podług wagi.

D. Dalsze postanowienia.

Dla miejscowości znacznie oddalonych od miejsc położonych w obrębie zarządu gubernialnego, a w których się skórę wyrabia, dalej dla miejscowości nie leżących przy stacji kolejowej lub okrętowej, albo przy zachodzących szczególnych stosunkach miejscowych, może Komenda obwodowa od czasu do czasu ustanowić stosowny dodatek na kosztą dowozu.

E. Zakaz obciążania skóry.

Obciążanie skóry materiałami, nie służącymi do garbowania lub niepotrzebnymi do dalszego wyrobu skóry jest zabronione.

Użycie materiałów obciążających jak: baryum, magnezyum, ołowiu, soli cynowych lub innych mineralnych soli, jakoteż glukozy (brylantyny), tekstyryny, melasy i podobnych organicznych materiałów dozwolone jest tylko dla celów blichowania i appretury (przyprawiania) skóry, a to tylko w małych ilościach.

Nadmierne napętnienie skóry materiałami garbowymi lub tłuszczem jest również zabronione.

F. Postanowienia karne.

1. Kto za skórę żąda wyższej ceny, lub kto w myśl niniejszego rozporządzenia nie przysługującego mu świadczenia ubocznego jakiegokolwiek bądź treści dla siebie lub dla trzeciej osoby żąda, przyrzeka, wykonywa lub przyjmuje.

2. Kto rozmyślnie lub przez zaniechanie przykazanej staranności jakimkolwiek bądź sposobem do tego się przyczynia, że osoba uprawniona do sprzedaży lub pośrednicząca przy sprzedaży działa wbrew przepisom niniejszego rozporządzenia.

3. Kto przeciwdziałanie postanowieniom niniejszego rozporządzenia przez kogokolwiek bądź lub jakimkolwiek bądź sposobem popiera lub zataja.

4. Kto, stawiając choćby tylko bierny opór, wzbrania się sprzedawać w granicach cen maksymalnych czy to skórę zajęciem obłożoną stacji odbiorczej przy Komendzie obwodowej w Radomiu, czy też od zajęcia zwolnione zapasy skór dla celów dalszej sprzedaży lub konsumpcji lub kto po wydaniu mu skóry takową ukrywa, względnie w celach spekulacyjnych nabywa i tym sposobem od konsumpcji ją usuwa, [ulegnie wymierzonej przez c. i k. Komendę obwodową karze pieniężnej do 5000 K., względnie karze aresztu do 6 miesięcy, o ile czyn ten nie podlega surowszej karze.

Tej samej karze podlegają także ci, którzy za skórę wprowadzoną do krajów okupowanych żądają więcej, aniżeli wymaga tego obywatelski zarobek, taksamo i ci, którzy za towary wyrabiane ze skóry, lub za uskutecznienie naprawy żądają cen, które nie zostają w żadnym stosunku do kosztów (środków produkcji i wynagrodzenia za pracę).

C. i k. Komenda obwodowa zastrzega sobie prawo skonfiskowania i zlicytowania skóry na koszt posiadacza na wypadek powtórzenia czynu karygodnego w odniesieniu do zatajenia zapasów skóry.

Niniejsze rozporządzenie, które wchodzi w życie z dniem ogłoszenia nie narusza w niczym postanowień rozporządzenia Komendy obwodowej z dnia 21-12 1915 L. 9853. Dz. urz. Rocz. II. Cz. II. № 12 w sprawie zajęcia skóry.

64.

Ograniczenie posiadania gołębi.

Res. № 202. 21/II. 1916.

1) Zakazuje się najsurowiej prywatnego posiadania gołębi pocztowych i wogóle gołębi przydatnych do przesyłania wiadomości jakoteż trzymania wogóle gołębi w zamknięciu a to tak w budynkach mieszkalnych i poza obrębem tychże, w przybocznych budynkach (stajniach i t. p.). Również zakazuje się najsurowiej wprowadzania gołębi, przemycania tychże, brania tychże ze sobą podczas podróży, w końcu przeprowadzania ich z miejsca na miejsce.

2) Zwraca się uwagę mieszkańców, że przekraczający ten zakaz narażają się na podejrzenie szpiegostwa i popieranie nieprzyjaciela i że działania te karygodne (§ 327 w. pr. k.) podlegają sądowi doraźnemu. Za schwytanie gołębi pocztowych będą przyznawane premie.

Policyjne i polowanie.

65.

Ruch graniczny.

L. 3491-16

Rozporządzenie c. i k. Jenerał-Gubernatora wojskowego z dnia 29. grudnia 1915 r. Dz. rozp. J. G. W. Cz. IV. № 14

Ułatwienia w obrocie granicznym z ces. niemieckim obszarem okupacyjnym.

Na podstawie § 5. rozporządzenia Naczelnego Wodza armii z 25 sierpnia 1915, № 35 (Dz. urz. rocz. I. Cz. V № 94) i porozumienia z ces. niemieckim Jeneralnem Gubernatorstwem w Warszawie, zarządzam co następuje:

§ 1.

Mieszkańcy obwodów austro-węg. obszaru okupacyjnego, graniczących bezpośrednio z niemieckim obszarem okupacyjnym, którzy z powodu swoich spraw gospodarczych zmuszeni są do częstego obrotu granicznego, mogą przechodzić do sąsiedniego granicznego niemieckiego obwodu, jeżeli się wykażą przepustką według dołączonego wzoru.

Przepustka ta, którą wydawać będzie bezpłatnie przynależna c. i k. Komenda obwodowa, jest ważną tylko w połączeniu z kartą tożsamości, przepisaną w § 2. rozporządzenia Naczelnego Wodza armii z 25 sierpnia 1915, № 35 Dz. rozp. i zawierającą na odwrotnej stronie rysopis posiadacza.

Przepustkę tę należy odnowić po upływie 28 dni.

§ 2.

Podobnie mogą mieszkańcy sąsiednich niemieckich granicznych obwodów, znajdujący się w tych samych warunkach gospodarczych przechodzić na terytorium przyległego pogranicznego obwodu austro-węg., jeżeli się wykażą przepustką według wzoru E) rozporządzenia Jeneralnego Gubernatorstwa w Warszawie, oddz. II., № 3188 z 10 września 1915.

Tę przepustkę wydaje szef obwodu względnie Landrat, lub w miastach nie przydzielonych do żadnego obwodu, zarząd policyjny; jest ona ważną tylko w połączeniu z prawidłowym pasz-

portem lub — dopóki nie zostanie przeprowadzony na całym niemieckim obszarze okupacyjnym przymus paszportowy — z rysopisem umieszczonym na odwrotnej stronie przepustki.

Przepustka ta jest ważną najwyżej 28 dni.

§ 3.

Przekroczenia tego rozporządzenia będą karane przez Komendę obwodową w granicach wymiaru kary przepisanej w art. II., § 1. rozporządzenia Naczelnego Wodza armii z 19 sierpnia 1915, № 30 Dz. rozp.

Formularz (czerwony papier)

Przepustka Graniczna №.....

ważna od ..... do 1916

do częstszego przekraczania granicy między .....

a .....

w miejscu granicznym w .....

dla .....

zamieszkałego w .....

Przepustka ta ważną jest jedynie w połączeniu z kartą tożsamości L: .....

komendy obwodowej w .....

..... dnia ..... 1916.

M. P.

C. i K. Komenda Obwodowa.

UWAGA co do ewentualnego zaprzęgu (konja, wozu, roweru,) z podaniem i opisem tegoż (rodzaj wozu, pleć i masę zwierząt pociągowych, numer fabryczny roweru).

66.

Postanowienia wykonawcze: Osobowy i towarowy ruch graniczny.

Res. № 264-16. 23-II 1916.

W myśl reskryptu Generalnej Gubernii wojskowej, Präs. № 2128, z dnia 16-II 1916 roku zarządza się:

I. Miejsca wywozu.

Wywóz przedmiotów z obwodu Opoczno do niemieckiego obszaru okupowanego z pozwoleniami na wywóz, jak również przedmiotów, niepodlegających zakazowi wywozu (Dziennik urzędowy, Rocznik I, Cz. IV, № 68), dozwolony jest jedynie przez **miejsca wywozu**, a to: most na Pilicy na drodze Białobrzegi-Tomaszów (Posterunek straży skarbowej Ludwików), most na Pilicy na drodze Dęba-Inowłódź (Posterunek straży skarbowej w Inowłodzu) i most na Pilicy na drodze Odrzywół-Nowe Miasto (Posterunek straży skarbowej w Zdziarkach).

Poza temi miejscami wszelki wywóz i to tak przedmiotów ulegających zakazowi wywozu, jak nieulegających takiemu zakazowi, prócz wypadków, przewidzianych pod III., jest zakazany.

II. Osobowy ruch graniczny.

Dla osobowego ruchu granicznego pozostają nadal w mocy dotychczasowe zarządzenia, jednak z następującą specyfikacją:

Ruch osobowy dozwolony jest również przez mosty na Pilicy obok Spały (Posterunek straży skarbowej w Spale) i obok Wólki Kuligowskiej (Posterunek straży skarbowej w Wólce Kuligowskiej), jednak tylko w porze dziennej, oznaczonej w punkcie IV. Przez miejsca te jednak nie wolno wyprowadzać żadnych przedmiotów.

III. Ulgi dla właścicieli gruntów pogranicznych.

Gospodarze rolni, zamieszkali w miejscowościach nadgranicznych, posiadający grunta po obu stronach tuż nad Pilicą, mogą z celem wykonywania robót rolnych, paszenia bydła, wraz

z inwentarzem gospodarczym i gospodarczymi narzędziami, a małorolni nadto celem przewożu wyprodukowanych przez się płodów rolnych, w porze dziennej oznaczonej w punkcie IV, przekraczać granice również w innych miejscowościach, aniżeli w miejscach, oznaczonych pod I i II, muszą oni jednak w tym celu posiadać wystawioną przez Komendę obwodową specjalną legitymację, względnie taką legitymację, wystawioną przez Władze niemieckie i na żądanie za każdym razem legitymacją taką się wykazać (Patrz Dziennik urzędowy, Rocznik I, Cz. V, № 97).

IV. Pora przekraczania granicy i dokumenty.

Przekraczanie granicy w obu kierunkach we wszystkich trzech powyższych razach dozwolone jest jedynie w porze dziennej, a nadto za wykazaniem się przepisnymi granicznymi dokumentami dla ludzi i zwierząt.

Przy wywozie przedmiotów, podlegających zakazowi wywozu, należy nadto okazać odnośne pozwolenie na wywóz.

1. Jako graniczne dokumenty legitymacyjne dla osób cywilnych obecnie obowiązują:

A. Do niemieckiego obszaru okupacyjnego:

a) **Paszport do podróży** (wystawiony przez Władze austr.-węgierskie) w połączeniu ze **szczególnym wykazem** (besonder Ausweis), wystawionym przez niemiecką centralę paszportową w Warszawie, lub

b) **przepustka graniczna**, wystawiona przez Komendę obwodową, w połączeniu z **kartą tożsamości**, wystawioną przez Komisarza rządowego miasta Opoczna (Dziennik rozporz. Jener. Gubernii wojskowej, Cz. IV, № 14), lub

c) pod punktem III wyszczególnione legitymacje.

B. Z niemieckiego obszaru okupacyjnego:

a) **Paszport do podróży**, względnie **zagraniczny**, wystawiony przez Władze niemieckie, **zaopatrzonego** wizą delegata austriackiego przy centrali paszportowej Władz niemieckich w Warszawie, lub

b) **przepustka graniczna** (wystawiona przez niemieckiego szefa obwodu, względnie landrata lub w miastach, nieprzydzielonych do żadnego obwodu, przez Zarząd policyjny w połączeniu z prawidłowym paszportem wewnętrznym (Pass) lub z opisem osoby, umieszczonym na odwrotnej stronie przepustki (Dz. rozp. Jen. Guber. wojsk. Cz. IV. № 14 i Dz. rozp. warszawski № 2. rozp. 2 V 3) lub

c) pod punktem III wyszczególnione legitymacje.

2. Pora dzienna.

Za porę dzienną uważa się w czasie od 1 marca do 31 października czas od 6 rano do godziny 8 wieczorem, a w czasie od 1 listopada do ostatniego lutego — od godziny 7 rano do godziny 7 wieczorem.

V. Ograniczenie przewozu towarów w miejscach pogranicznych.

W porozumieniu z Komendą obwodową w Piotrkowie przewóz towarów z obwodu opoczyńskiego do piotrkowskiego i naodwrot na przestrzeni Białobrzegi aż do Sulejowa jest zakazany, natomiast dozwolony jest, poczynawszy od Sulejowa w dół.

Dla obrotu towarów pomiędzy obwodami opoczyńskim, a radomskim wolno używać jedynie gościńca Klwów-Potworów oraz wszelkich innych dróg pomiędzy tym gościńcem, a Skrzyńskiem.

67.

Karanie przekroczeń policyjnych przez wójtów. Przeznaczanie grzywien.

L. 10214. 4. II. 1916.

Z powołaniem się na tutejsze rozporządzenie z dnia 24/8-1915 L. 3039, ogłoszone w Dzienniku urzędowym, cz. III, № 51, w sprawie karania przekroczeń policyjnych przez wójtów względnie sołtysów, zwracam uwagę, że kary pieniężne, nakładane przez wójtów względnie sołtysów,

mają wpływać do ogólnej Kasy gminnej, niema przeto potrzeby nadsyłać ich do Kasy Komendy obwodowej.

Nadmieniam przytem, że według nadsyłanych rejestrów karnych pp. wójtowie, względnie sołtysi mało korzystają z przysługującego im prawa karania.

68.

Pokątne pisarstwo.

L. 406-16. 12 II 1916.

Jeneralne Gubernatorstwo Wojskowe w Lublinie zauważyło, że w wielu miejscowościach nieuczciwe indywidua narzucają się rodzinom jeńców wojennych lub internowanych, aby za ich pośrednictwem wnoszono prośby o ich uwolnienie, za co każą sobie ci ludzie płacić niestosunkowo wysokie wynagrodzenia, nieraz nawet 60 rubli, przyczem tłumaczą się, że potrzebują tak wysokich kwot na jazdę do Wiednia lub do Lublina, na sprawienie nowych eleganckich ubrań, na lakierki i t. p.

Ofiarą tej niemoralnej chęci zysku padają nieoświecone masy miejskiej i małomiasteczkowej ludności.

Ponieważ tego rodzaju kłamliwe i oszukańcze manipulacje w wysokim stopniu krzywdzą ludność, polecam pp. Wójtom, aby przez sołtysów pouczyli ludność, że każdy mieszkaniec bez wyjątku jest uprawniony SAM BEZ CZYJEGOKOLWIEK POŚREDNICTWA swą sprawę ustnie, czy pisemnie Władzy przedłożyć.

Pisarzy pokątnych będę ścigał z całą surowością.

III. DZIAŁ: SKARBOWOŚĆ.

69.

Znaczki stemplowe.

L. 8213/15. 12/II.-1916.

Znaczki stemplowe po 10, 20, 30, 50 h., 1 K. i 2 Kor. są do nabycia w Kasie c. i k. Komendy obwodowej w Opocznie.

IV. DZIAŁ: SĄDOWNICTWO.

70.

Ustanowienie kuratorów.

L. 11167-15. 3. I. 1916.

Wzywam wójtów, by we wszystkich wypadkach, w których opieka pełnoletnich członków rodziny nad pozostałymi małoletnimi dziećmi nieobecnych żołnierzy przedstawia się jako nie wystarczająca, natychmiast o tem zawiadomiali tak Komendę obwodową, jakoteż oddział cywilny sądu wojskowego w Opocznie.

71.

Listy gończe.

L. 3093/16.

Henryk Żukowski, urodzony 19. stycznia 1898 w Piotrkowie (Król. Polskie) i tam przynależny, wyzn. rzym.-kat., stanu wolnego, ślusarz, 166 cm. wysoki, o ciemno-blond włosach i siwych oczach, syn Franciszka Żukowskiego,—wstąpił do leg. polsk. 6/12. 1915.—złożył wojskową przysięgę służbową, № karty wojskowej 24491, legionista szeregowiec, przynależny do baonu uzupełn. № IV., nieznanego pułku polskich legionów,—wydaliwszy się w niewiadomym czasie, następnie znowu przytrzymany, zbiegł z ostatniego chwilowego miejsca pobytu w Krzczonowie z końcem grudnia 1915. i pozostaje pod zarzutem zbrodni pierwszej dezercyi.

Wszystkie Komendy, Sądy, Władze i Organy bezpieczeństwa uprasza się o aresztowanie wyż nazwanego w razie przytrzymania go i o dostawienie go do tut. Sądu.

Sąd wojskowy c. i k. Komendy obwodowej w Opocznie, w lutym 1916.

L. 3680.

Cyryl Wasilewski, z Mroczkowa ślepego, gmina Krzczonów, obwód Opoczno, (Król. Polskie) 33 lat liczący, rzym.-kat., średniego wzrostu, dość silnie zbudowany, o ciemnych włosach i takimże wąsie, o okrągłej pełnej twarzy i siwych głęboko osadzonych oczach.

Szczególne znaki: na czole mała blizna i mały palec prawej ręki krzywy. Wyż nazwany zbiegł w połowie listopada 1915. i stoi pod zarzutem zbrodni przeciw sile zbrojnej Państwa z § 327. wojsk. ust. karnej.

Wszystkie Komendy, Sądy i władze i Organy bezpieczeństwa uprasza się o aresztowanie wyż nazwanego w razie przytrzymania go i o odstawienie go do tut. Sądu.

Sąd wojskowy c. i k. Komendy obwodowej w Opocznie w lutym 1916. (L. 426-15).

L. 2264-16.

W nocy z 8. na 9. stycznia 1916 wykonał w Siennie młody jakiś, 19—20 lat liczyć mogący bandyta, przysadkowaty o pełnej twarzy, brunet, o dopiero co zasianym wąsie i jako szczególnym znaku—czerwono podbiegniętej plamie nad lewym okiem, zdołał jednak zbiedz przed pościgiem, zraniwszy przy tem ciężko synów Chaskla Muselsa.

Uprasza się przeto wszystkie Komendy, władze bezpieczeństwa i organy, aby śledziły za wyżopisanym bandytą i w razie przydybania go aresztowały oraz do wojskowego Sądu c. i k. Komendy obwodowej w Wierzbniku względnie innego bliżej położonego sądu wojskowego odstawiły.

Sąd wojskowy c. i k. Komendy obwodowej w Wierzbniku.

L. 2750/16.

Wojtek Marzec i Jan Krosta są silnie obwinieni o współudział w kilku napadach rabunkowych popełnionych w nocy na 3 stycznia tudzież na 8 stycznia b. r. w Bronkowicach i Dembnie w obwodzie kieleckim, tudzież w Zarzeczcu i Brzeziu, gmina Tarczek w obwodzie wierzbnickim.

Wojtek Marzec, który ogólnie jest znany jako nałogowy bandyta, wałęsa się w sąsiadujących gminach Tarczek i Słupia nowa.

Jest on rodem z Trochowin lub z Miwcic, gmina Słupia nowa w obwodzie kieleckim, liczy 22—24 lat, jest niezwykle wysoki, smukły, ma mały czarny wąs, także włosy, odziany jest w ciemną, do kolan sięgającą kurtkę, czarne spodnie, buty i czarną czapkę.

Przebywał często w Bostowie, gmina Rzepin u zamieszkałego tamże rolnika Marcina Świstaka, albo u tegoż krewnych, tudzież u stróża nocnego Pawła Rysia w Brzeziu, gmina Tarczek, albo u swej żony, lub kochanki, mieszkającej u swego brata, szewca w Zarzeczcu.

Wojtek Marzec jest zwykle uzbrojony w krótki karabin z obciętą kolbą.

Jako szczególny znak ma na prawym policzku jeszcze nie zagojoną ranę pochodzącą z postrzału.

Wspomniany wyżej Jan Krosta liczy lat 29, w Grabkowie, gmina Tarczek w obwodzie wierzbnickim urodzony i tamże ostatnio zamieszkały, wyznania rzym.-kat., żonaty, muzykant z zawodu, syn Ewy i Franciszka Krostów.

Uprasza się wszystkie Komendy obwodowe i władze bezpieczeństwa, aby za tymi dokładnie opisanymi bandytami śledziły, w razie przydybania ich przyaresztowały i odstawiły do sądu wojskowego c. i k. Komendy obwodowej w Wierzbniku względnie do innego bliżej położonego sądu wojskowego.

Sąd wojskowy c. i k. Komendy w Wierzbniku.

C. i k. Komendant obwodu

Tadeusz Wiktor

Pułkownik m. p.